

РІШЕННЯ
спеціалізованої вченої ради
Вищого навчального закладу «Університет імені Альфреда Нобеля»
про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада ДФ 08.120.014 ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» (м. Дніпро) прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 01 «Освіта/Педагогіка» на підставі прилюдного захисту дисертації Коваль Діани Володимирівни «Формування реалістичних професійних домагань майбутніх психологів у процесі магістерської підготовки» за спеціальністю 015 Професійна освіта (за спеціалізаціями).

«13» квітня 2023 року

Коваль Діана Володимирівна 1987 року народження, громадянка України, освіта вища. Закінчила у 2019 році Вищий навчальний заклад «Університет імені Альфреда Нобеля» і здобула кваліфікацію магістра за спеціальністю «Психологія», професійна кваліфікація: магістр психології, викладач.

З травня 2005 року – провідний економіст відділу валютних операцій та контролю Державного ощадбанку. З червня 2006 року працювала на посадах менеджера по обслуговуванню фізичних осіб, менеджера по обслуговуванню індивідуальних VIP- клієнтів Приватбанку, з вересня 2020 року по теперішній час працює викладачем на кафедрі інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» (за сумісництвом).

З 05 березня 2019 року по 05 березня 2023 року – аспірант очної форми навчання за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Дисертація відповідає основним напрямам досліджень науково-дослідної лабораторії інноваційних методів навчання та кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи ВНЗ «Університету імені Альфреда Нобеля», проведених у межах комплексних наукових тем «Модернізація професійно-педагогічної освіти в Україні в умовах інтеграції до світового освітнього простору» (державний реєстраційний номер 0112U002287) і «Теоретичні та методичні засади моделювання компетентнісної професійної освіти у контексті євроінтеграції» (державний реєстраційний номер 0117U000784).

Дисертацію виконано у ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля» (м. Дніпро).

Науковий керівник – **Марусинець Мар'яна Михайлівна**, доктор педагогічних наук, професор, директор департаменту Освіти і науки, молоді та спорту Закарпатської обласної державної адміністрації.

Здобувач має 10 наукових праць (8 – одноосібні), з них: 4 статті у наукових фахових виданнях, 2 статті у зарубіжних виданнях, 4 статей і тез доповідей у збірниках матеріалів науково-практичних конференцій., у тому числі:

1. Коваль Д.В. Професійні домагання особистості як соціальна проблема. Вісник університету імені Альфреда Нобеля. Серія Педагогіка і психологія. № 2 (18), 2019. с. 87 – 93. DOI: 10.32342/2522-4115-2019-2-18-10 URL: <https://pedpsy.duan.edu.ua/images/PDF/2019/2/11.pdf>.

2. Nataliia Kaliuzhka, Nelia Samoilenko, Larysa Zdanevych, Olesia Kyselova, Nataliia Terentieva, Diana Koval Distance Education as an Alternative Form of Learning During a Pandemic. *Sys Rev Pharm* 2020;11(9):458-461. P. 458 – 461. A multifaceted review journal in the field of pharmacy .

3. Коваль Д.В. Реалізація семінару-тренінгу «Працевлаштування психолога» у моделі формування реалістичних професійних домагань здобувачів освітньо-професійного рівня магістр психології. Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології, Суми, 2022. Випуск 3. С. 286 – 297 URL: <https://pedscience.sspu.edu.ua/wpcontent/uploads/2022/11/%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%B0%D0%BB%D1%8C.pdf>

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Лебідь Ольга Валеріївна, голова спеціалізованої вченої ради, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи ВНЗ Університет імені Альфреда Нобеля».

Аналіз дисертації, опублікованих праць дає підстави для висновку про те, що дослідження Коваль Діани Володимирівни «Формування реалістичних професійних домагань майбутніх психологів у процесі магістерської підготовки», є завершеною, самостійно виконаною науковою працею, заслуговує позитивної оцінки, відповідає вимогам до оформлення дисертацій, затвердженим наказом Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 р. №40 (із змінами, внесеними згідно з наказом Міністерства освіти і науки України № 759 від 31.05.2019 р.); п. 10 «Порядку проведення експерименту з присудження ступеня доктора філософії», затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 06 березня 2019 р. № 167, Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44 та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» (зі змінами, внесеними відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 21 березня 2022 р. № 341), а її автор Коваль Діана Володимирівна заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями) з галузі знань 01 – Освіта/Педагогіка.

Синишина Вікторія Михайлівна – опонент, доктор педагогічних наук, кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології Ужгородського національного університету, **зауваження:**

1. У дисертаційному дослідженні вказано, що зростання показників завищеної актуальної професійної самооцінки (фахових можливостей) відбувається по мірі зростання у студентів досвіду їх фахового навчання, а отже, формуються ілюзії досягнення професіоналізму. При цьому професійна самооцінка студентів у більшості опитаних стабілізується і стає адекватною

упродовж навчання, однак корекції потребує саме неадекватно завищена самооцінка фахового потенціалу.

Оскільки наразі існує практика, що випускники бакалаврату мають можливість продовжити навчання через перехресний вступ, тобто здобути освітньо-кваліфікаційний рівень за іншої спеціальності, можна б було розкрити питання, чи існує певна тенденція до заниженої актуальної професійної самооцінки психологів-магістрів, що вступили на спеціальність з інших спеціальностей. Якими засобами можна скорегувати їх самооцінку і підвищити рівень професійних домагань.

2. Вбачається, що можна б було у дослідженні присвятити місце розкриттю ролі транспрофесіоналізму як інтегративної якості особистості, що включає гнучкість у вирішенні проблем працевлаштування та відображає здатність і готовність до освоєння міжпрофесійних видів діяльності через самоосвіту. Позаяк, на нашу думку, формування реалістичних професійних домагань майбутніх психологів у процесі магістерської підготовки та їх професійна реалізація відбувається ефективніше, коли психолог-магістр готовий до транс професіоналізму в системі чи підвищення кваліфікації, чи перепідготовки психологів.

3. На нашу думку, цінність дослідження можливо було б підсилити за рахунок представлення деяких особливостей формування реалістичних професійних домагань майбутніх психологів-викладачів вищих навчальних закладів з метою кращого розуміння деяких суперечностей, що полягають у певній нереалізованості починаючих викладачів у практичній психологічній діяльності.

Резван Оксана Олексіївна – опонент, доктор педагогічних наук, завідувач кафедри психології, педагогіки та мовної підготовки Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова, академія), **зауваження:**

1. Із тексту дисертації незрозуміло, у чому полягає специфіка інформаційно-аналітичної компетентності фахівців комп'ютерних наук у порівнянні з іншими спорідненими спеціальностями: «Інженерія програмного забезпечення», «Комп'ютерна інженерія», «Системний аналіз», «Кібербезпека».

2. У дисертації зазначено, що інформатична компетентність є відкритою системою, на розвиток і функціонування якої впливає комплекс зовнішніх і внутрішніх чинників. Потребує пояснення, які саме чинники автор має на увазі.

3. Варто уточнити, як саме попередньо проведене опитування викладачів, студентів і фахівців ІТ вплинуло на розроблення авторських педагогічних умов. Що саме вдалося врахувати?

Волкова Наталія Павлівна, доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля», **зауваження:**

1. Уважаємо, що під час формулювання теоретичних положень дисертації слід було б більшу увагу приділити аналізу наукових праць зарубіжних та вітчизняних учених, у яких накопичено чимало корисних ідей та рекомендацій щодо вирішення досліджуваної проблеми.

2. Не можна не відзначити той факт, що робота значно виграла б, якби авторка більш детально розкрила шляхи узгодження виокремлених стратегій (актуалізація мотивації самовиявлення; інформаційна оперативність; активність у професійному самовиявленні) із компонентами реалістичних професійних домагань майбутніх психологів та техніками реалізації означених стратегій.

3. У дисертації такого масштабу бажано було б розкрити наявний у закладах вищої освіти України досвід формування реалістичних професійних домагань майбутніх психологів, продемонструвавши різноманітні підходи педагогів-практиків до вирішення цієї проблеми.

4. Ураховуючи тематику дослідження, прагнення дисертантки здійснювати подальшу наукову роботу в означеному напрямі, рекомендуємо підготувати та видати монографію.

Лаврентьєва Олена Олександрівна, доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інноваційних технологій з педагогіки, психології та соціальної роботи ВНЗ «Університет імені Альфреда Нобеля», **зауваження:**

1. Апелюючи до змістовності й глибини проведеного Д.В. Коваль дослідження, вважаємо, що презентація роботи у Вступі була б більш переконливою, якщо б до опису методів дослідження та його практичного значення ввійшли всі авторські розробки й напрацювання, які є в тексті дисертації.

2. До дискусійних питань належить структурування підрозділів розділу 1, а також загалом дисертації. На наш погляд, слід було б перерозподілити матеріал між п. 1.1 і 1.2, наприклад, за рахунок перенесення опису етапів професійного становлення, що сприяло би більшій чіткості викладу матеріалу. Це також стосується рубрикації тексту в три розділи. З огляду на зміст підрозділів дисертації, розділи 1 і 2 можна було б об'єднати, оскільки в них подається переважно теоретичне та емпіричне узагальнення проблеми.

3. Під час дослідження питання змісту реалістичних професійних домагань майбутніх психологів варто було б більш детально розкрити ті підстави, що були покладені в основу його структурування на мотиваційно-цільовий, знаннєвий і особистісно-технологічний компоненти.

4. На рис. 3.1 авторка подає наочне бачення змістово-процесуального складника моделі формування реалістичних професійних домагань майбутніх психологів. На наш погляд, візуалізація лише одного з трьох компонентів моделі і до того ж така, що майже не відрізняється від змісту відповідного блоку моделі на рис. 3.2, не є виправданою. Ця схема було б більш доречною в п. 3.2 дисертації, де розкривається зміст формувального експерименту.

5. Згідно зі встановленою логікою, подача результатів констатувального й формувального експериментів відбувається тільки в останньому параграфі дисертації, що насправді не є порушенням вимог методології наукового дослідження. Між тим, цінність детального аналізу результатів констатувального експерименту вже після проведення формувального, не є значущою в контексті пошуку чинників формування досліджуваного особистісного утворення. Тут слід було б або розкрити ці напрацювання у розділі 2 чи в п. 3.1, або лише надати вже остаточні порівняльні результати, що підтверджують ефективність розробленої моделі формування реалістичних

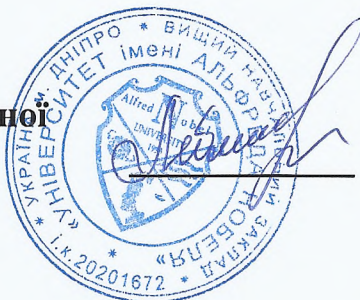
професійних домагань майбутніх психологів у процесі магістерської підготовки.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,
«Проти» – немає,
«Утримались» – немає.

На підставі результатів відкритого голосування спеціалізована вчена рада присуджує **Коваль Діані Володимирівні** доктора філософії з галузі знань 01 Освіта/Педагогіка за спеціальністю 015 – Професійна освіта (за спеціалізаціями).

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Лебідь О.В.

13.04.2023 р.